

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу Томків Зоряни Василівни «Порушення функції підшлункової залози у дітей з хелікобактер-асоційованою гастродуоденальною патологією та їх корекція», представлену на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.10 – педіатрія

Актуальність теми дисертації. Дисертаційна робота Томків З.В. присвячена вивченню проблеми функціональних змін зі сторони підшлункової залози у дітей з гастродуоденальною патологією, асоційованою з хелікобактерною інфекцією з метою оптимізації лікування провідних синдромів. Актуальність теми обумовлена зростаючою частотою захворювань органів гастродуоденальної зони у дітей шкільного віку, високою поширеністю серед них хелікобактерної інфекції, а також все частішою появою поєднаної патології, що обумовлена залученням в патологічний процес суміжних органів, зокрема підшлункової залози. Але, незважаючи на зростаюче зацікавлення проблемою захворювань підшлункової залози у дитячому віці, її стан при поєднаній патології залишається недостатньо вивченим, зокрема це стосується гастродуоденальних захворювань, асоційованих з хелікобактерною інфекцією. Важливість цього питання обумовлена зростанням хронічних панкреатитів у дорослих, що на сьогоднішній день залишається складною медико-соціальною проблемою, і формування якого часто розпочинається в дитячому віці. Поряд з цим, поза увагою дослідників часто залишається стан інкреторної функції підшлункової залози, в той час як поширеність цукрового діабету є значною у всьому світі. Відомо, що підшлункова залоза є чутливою до пошкоджуючої дії різних факторів. В останні роки розглядається питання впливу хелікобактерної інфекції на панкреатичну функцію. Дані

різних досліджень носять неоднозначний характер та потребують уточнень.

Все вищевказане зумовлює актуальність проведення досліджень з метою вдосконалення алгоритму ранньої діагностики панкреатичних порушень при гастродуоденальних захворюваннях, асоційованих з хелікобактерною інфекцією та їх корекцію.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертація виконана відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри педіатрії Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького і є фрагментом комплексних НДР на теми “Розробка методів ранньої профілактики і лікування основних функціональних порушень та соматичної патології у дітей різних вікових груп” (№ держреєстрації 0108U201130) та “Оптимізація методів прогнозування, профілактики і лікування найбільш поширених захворювань і функціональних порушень у дітей” (№ держреєстрації 0113U000209).

Наукова новизна досліджень та отриманих результатів. На підставі комплексного аналізу клініко-лабораторних та сонографічних досліджень автором отримано нові дані стосовно частоти ураження підшлункової залози при гастродуоденальних захворюваннях, асоційованих з хелікобактерною інфекцією. Автор показала, що патологічні зміни зі сторони підшлункової залози мають функціональний характер та відповідають діагнозу дисфункція сфінктера Одді за панкреатичним типом. Доповнено наукові дані щодо клінічного перебігу поєднаної патології органів гастродуоденальної ділянки та підшлункової залози залежно від інфікування хелікобактерної інфекції. Розширено уяву про стан екзокринної та ендокринної функції підшлункової залози за наявності інфікування хелікобактерною інфекцією. Науково обґрунтовано необхідність оцінки інкреторної

функції підшлункової залози у пацієнтів з гастродуоденальною патологією, асоційованою з хелікобактерною інфекцією, з метою своєчасної діагностики преморбідних порушень. Вдосконалено і науково обґрунтовано спосіб корекції больового та диспепсичного синдромів при поєднаній патології органів гастродуоденальної зони та дисфункції сфінктера Одді за панкреатичним типом.

Теоретичне значення роботи. За даними автора показано, що за наявності інфікування хелікобактерною інфекцією, у дітей з гастродуоденальною патологією частіше спостерігаються ознаки дисфункції сфінктера Одді за панкреатичним типом, в порівнянні з неінфікованими особами. Виявлено, що у дітей з гастродуоденальною патологією, що супроводжується функціональними порушеннями екзокринної функції нерідко мають місце преморбідні зміни зі сторони інкреторної функції підшлункової залози, які дещо частіше зустрічаються в інфікованих H. pylori осіб.

Практичне значення отриманих результатів. За результатами проведеного дослідження показано доцільність комплексного обстеження стану підшлункової залози у дітей з гастродуоденальною патологією, що дозволить покращити ранню діагностику панкреатичних порушень. Включення в комплекс лікування м-холінолітика та прокінетика у пацієнтів з поєднаною патологією органів гастродуоденальної зони та дисфункцією сфінктера Одді дозволяє оптимізувати схему лікування, прискорити регрес основних симптомів.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Робота виконана на достатньому клінічному матеріалі (обстежено 135 дітей та проведено ретроспективний аналіз медичної документації 584 дітей). Наукові положення та рекомендації чітко викладені та підтверджені

отриманими результатами. Під час виконання роботи були використані сучасні клініко-інструментальні та лабораторні обстеження, що надає отриманим результатам надійності та забезпечує наукову цінність висновків та рекомендацій. Поставлені завдання повністю вирішені, проаналізовані на сучасному науковому рівні з використанням методів математичного аналізу та статистичної обробки результатів. Висновки і практичні рекомендації свідчать про вирішеність поставлених завдань та досягнення мети. Вони сформульовані чітко, достовірні, добре обґрунтовані і витікають з результатів, отриманих особисто здобувачем.

Повнота викладеного матеріалу дисертації в опублікованих працях. Повнота викладу основних результатів дисертації достатня. Результати дисертаційної роботи опубліковані в 12 друкованих працях, з яких – 6 статей у провідних фахових виданнях, 2 із яких включені до міжнародних наукометричних баз та 1 патент України на корисну модель, а також обговорені на вітчизняних та міжнародних науково-практичних конференціях.

Структура дисертації. Дисертація оформлена у відповідності з встановленими правилами, викладена українською мовою. Обсяг дисертації становить 173 сторінки, з яких 147 сторінок займає основний текст. Робота складається з вступу, огляду літератури, опису матеріалів та методів досліджень, результатів власних спостережень, викладених в 4-х розділах, аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій та переліку використаних джерел, додатку. Список літератури включає 221 джерело. Таблиці і рисунки інформативні та виконані згідно вимог.

Недоліки, зауваження і побажання. Суттєвих зауважень до виконаної дисертації немає, крім наявності окремих стилістичних помилок та невдалих стилістичних зворотів.

При ознайомленні з дисертаційною роботою Томків З.В. виникла необхідність уточнити, дізнатись думку автора і отримати відповідь на деякі запитання.

У Вашій роботі для оцінки ендокринної функції підшлункової залози було використано визначення С-пептиду. Чому Ви вибрали саме цей показник, а не глікозильований гемоглобін?

Рекомендації щодо використання результатів дисертації в практиці. Основні положення дисертаційної роботи Томків З.В. можуть бути впроваджені у практичну діяльність дитячих відділень районних, міських та обласних лікувально-профілактичних закладів, а також у навчальний процес кафедр педіатрії та сімейної медицини медичних вузів України.

Висновок. Дисертаційна робота Томків Зоряни Василівни «Порушення функції підшлункової залози у дітей з хелікобактер-асоційованою гастродуоденальною патологією та їх корекція» є закінченою кваліфікаційною науково-дослідною роботою, яка містить нове вирішення актуальної проблеми сучасної педіатрії, а саме - оцінку функціонального стану підшлункової залози у дітей з гастродуоденальною патологією, залежно від наявності *H. pylori* з метою оптимізації нових підходів до корекції виявлених порушень. Результати роботи мають теоретичне та науково-практичне значення.

Дисертаційна робота З.В. Томків за актуальністю проблеми, новизною отриманих результатів, їх практичним та теоретичним значенням, об'ємом виконаних досліджень, рівнем методичного вирішення поставлених завдань відповідає вимогам п. 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 щодо дисертацій представлених на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук, а здобувач

заслуговує присвоєння наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.10 – педіатрія.

**Завідувач кафедри педіатрії №4
Національного медичного університету
імені О.О. Богомольця, академік НАМН
України, доктор медичних наук, професор**

В.Г.Майданник

